

 RFSL Ungdom

**Att vara
”annor-
-lunda”**

HOMOSEXUELL/HOMO-

Person som tänder på och/eller blir kär i personer av samma kön.

LESBISK/FLATA - Tjej som tänder på och/eller blir kär i tjejer.

BÖG - Kille som tänder på och/eller blir kär i killar.

BISEXUELL/BI - Person som tänder på och/eller blir kär i personer oavsett kön.

HETEROSEXUELL/HETERO-
Person som tänder på och/eller blir kär i personer av motsatt kön.

TRANSPERSON - Samlingsbeteckning på individer som upplever att de inte helt hör hemma i den könskategori de tilldelats, till exempel **transvestiter** och **transsexuella** med flera. Detta har inget med sexuell läggning att göra.

HETERONORMATIVITET /HETERONORM - Utgångspunkten att det enda rätta är att tända på, bli kär i och leva med en person av motsatt kön och att det finns regler för kvinnligt och manligt att rätta sig efter.

KOMMA UT - Att berätta för andra att man är homo, bi eller transperson.

QUEER - Perspektiv på världen där det inte är givet vad vi har för sexualitet eller hur vi ska förhålla oss till våra könsidentiteter. Används ibland som identitetsord; att inte vilja definiera sig genom att kalla sig t.ex *hetero* eller *homo*, *kille* eller *tjej*.

HOMOFÖBI - Rädsla för människor som bryter mot heteronormativiteten, t.ex tänder på någon av samma kön eller inte uppför sig enligt "reglerna" för hur tjejer och killar ska bete sig.

HBT-KOMPETENS - Kunskap om och respekt för att alla inte är heterosexuella eller förhåller sig till könsrollerna på samma sätt och att man ibland därför har skilda perspektiv på livet och samhället vilket måste tas i beaktande.

**- Bara du själv kan veta hur DU är!
Ingen annan har rätt att definiera din sexuella läggning eller köns-tillhörighet eller säga att du borde vara på något visst sätt.**

...annorlunda?

Det är konstigt att världen kan vara så modern och så stenålders på samma gång. Det finns så många underliga föreställningar som lever kvar. Och vissa saker kan verka helt omöjliga att förändra. Dagligen snackas det om sex och relationer, man testar intressen och skickar signaler. Men många människor hamnar helt utanför samtalet.

DOM FLESTA MÄNNISKOR utgår fortfarande från att världen och alla människor är heterosexuella i alla situationer. Det syns i media, i politiken, i andra offentliga samtal och det syns inte minst i skolan. Och allt som inte passar in i den bilden är "avvikande" eller "onormalt".

Genom att inget annat finns tystnar eller tystas människor med andra berättelser. Det kallas för strukturellt förtryck. En känsla av att man har något att dölja, nåt som man ska skämmas för, därför att man enligt normen anses annorlunda kan vara tung att bära.

Särskilt tung när man går i skolan.

Vi vet idag att både läroböckerna i skolan och undervisningen skiftar i kvalitet när det kommer till frågor om kön och sexualitet. På vissa skolor lever man upp till kravet att sträva efter att varje elev ska ta avstånd från förtryck. På andra skolor fortsätter negativa föreställningar att florerat, genom okunskap eller mer eller mindre omedveten förståelse. Det bidrar till att ytterligare fördomar kring frågor om sexualitet och kön sprids och ökar pressen som icke heterosexuella ungdomar utsätts för.

Skolan är en utsatt plats. På skolgården och i korridorerna är det svårt att freda sig mot andras påståtningar och glåpord. I klassrummet måste man konfronteras med elever som man skulle undvika på rasten. Även där det inte förekommer våld eller tillmälen känns kränkningarna i form av tyst hån och utfrysning.

Det är ingen som tycker att man måste gilla alla. Man mäter sig själv genom

HBT-PERSONER

Idag använder man ofta begreppet HBT-personer [Homo, Bi, Trans] när man talar om människor med annan sexualitet eller könsidentitet än normen. »HBT« används också som samlingsterm när man diskuterar frågor som rör icke heterosexuell sexualitet och frågor som rör könsidentitet. HBT är förstås ingen »identitet«. Begreppet används eftersom dom frågor det omfattar berör människor som »avviker« från normen på olika sätt trots deras olikheter. Ibland har man mycket gemensamt inom den här "gruppen", ibland inget alls. Precis som människor i allmänhet.

DANIELA ”VADDÅ ÄR DU BÖG DET SER DU INTE UT SOM – DOM TROR ATT NÅN COOL INTE KAN VARA BÖG TYP.

andra, genom att behandla dem på olika sätt och möta reaktioner, men det finns alltid grunder på vilka vi måste respektera varandra. Vissa saker är inte längre okej att säga. Vi är många som tröttnat.

SOMLIGA TYCKER det är coolt att skrika ut det man inte gillar eller är rädd för. Att verka som om man är med och bestämmer vad som gäller – flator, invandrare, bögar, töntar, fjollor, plugghästar, plankor och horor, dom som är snygga eller dom som är fula, skejtare och kickers, veganer och gothare. Somligt är fel nästan jämt, annat gör dig helt rätt idag men stämplar dig som tönt imorgon. Ska man våga sticka ut eller är det tryggast att bara smälta in och bli osynlig?

Att skrika och stämpla är att sätta normen, att visa att man bestämmer vad som är det enda rätta. Problemet är när man börjar tro för mycket på det där och att många inte slutar

leka den där normleken ens när de blivit vuxna.

För idag vet många av oss redan att det där med att vara "normal" inte är lika intressant längre. Det framstår rentav som rätt töntigt, tråkigt eller meningslöst. Tyvärr fortsätter man ändå tjata om att det finns något "normalt" eller "naturligt", så ofta och överallt att det nästan är omöjligt att värja sig eller känna att det finns alternativ. Särskilt när det inte finns tillfällen att prata om det i vardagen.

Det är därför skolan måste bli bättre på att diskutera frågor på ett öppnare och mindre förutsägbart sätt.

DET ÄR INTRESSANT att tänka på att det kanske inte är *sex* i sig som är så avgörande egentligen. Snarare är det **könsrollerna** som oroar oss. Det som avgör vem du är i andras ögon och hur du ska behandlas är hur du ser ut och vad du gör.

En "bög" eller "fjolla" är kanske han som inte har de intressen, utseende eller umgänge som

förväntas av idealkillen. En sån kille blir ett hot mot "manligheten" och måste tryckas ner för att inte underminera killarnas makt. "Flata" eller "hora" är hon som envisas med att bestämma över sin egen kropp och inte underkastar sig andras viljor och förväntningar. Det är ett hot mot idén om "kvinnligheten" som något passivt och underlägset och det kan inte tillåtas. På det sättet upprätthåller man hierarkin där "manligt" alltid är bäst och "kvinnt" underlägset.

Inte konstigt i ett sånt system att vi är livrädda allihop. Vi håller varandra gisslan helt enkelt. Kanske är de enda som kan rädda oss dom som inte lyckas eller vill foga in sig i könsrollsmönstret?

Låt dig inte kuvas och utsatt inte andra för det. Vänd förtryck till motstånd!

Det var aldrig meningen att du ska bli som alla andra. Och du hade väl aldrig tänkt dig att dom skulle bli precis som du?

daniela [17 år]

Jag vet inte riktigt hur folk fick reda på det.

»Fittslickare, jävla hora, stäng mun det luktar fitta!«
Jag blev sårad och tog åt mig först, sen blev jag förbannad. Dom fattar ju inte vad dom snackar om. Jag och en kille på skolan bildade en pakt mot homofoberna, mot alla som är osäkra på sig själva och rädda för det som är annorlunda. Men egentligen är dom väl rätt harmlösa på min skola – dom hotar att dränka nån på toaletten men på andra skolor skulle dom kanske göra det också...

En gång i åttan sökte jag hjälp hos skolläkaren och då visade det sig att han var bög. Han hjälpte mig och kom till klassen och snackade och då blev många förvirrade; »vaddå är du bög, det ser du inte ut som?... Dom tror att allt ser ur på ett visst sätt, att nån som är cool inte kan vara bög typ.

Jag tycker man måste diskutera mer kring annorlundaskap, ha mer samtal om vad vi tänker och se till att alla får en chans att prata. Man vill slippa det här töntiga »och så finns det homosexuella också« på sexualundervisningen – vi blir alltid delade i grupper genom det här sättet att snacka på och då har man redan satt nivån. Att prata om jämställdhet är jätteviktigt, jag fattar inte varför man inte gör det mer. Att killar och tjejer är lika och kan tända på olika saker och att det inte gör oss olika värda. Så att man lär sig tänka självständigt, och kan börja diskutera de här inpräntade fördomarna på riktigt nån gång.

martin [17 år]

” Dom kallar mig för bög, men det är inget skällsord för mig. Om man utgår själv från att allt är helt naturligt och snackar om det så tror jag det är lättare att alla andra också tar det som något självklart. Jag är nog rätt stark i mej själv, då vågar folk inte riktigt gå på en och jag svarar bara »jävla hetero« tillbaka om nån säger nåt.

Fast jag tror inte man kan leva i ett samhälle uppdelat i skilda »homo-« och »heterovärldar«. Att människor börjar tänka på ett annat sätt är viktigt, att de blir klokare, att fler nyanser av samhället kommer med.

Lärarna har usel koll på vad som händer på skolan, dom går bara på det lilla dom ser. Dom fattar inte att när dom hör nån säga »jävla bög« så är det kanske inte bara en enstaka grej egentligen utan kanske nåt som pågår hela tiden. Hör man något så måste man säga till, det är varje individs ansvar.

Fysisk mobbning är riktigt illa, men psykisk mobbning bryter ner långsamt. Man måste gå till kurator och snacka om det med föräldrar och skolledning. Men allra viktigast är att kompisarna ställer upp.

Jag tror att det kommer att bli mycket mycket bättre i framtiden när vi snackat om det här mer, folk kommer att haja till slut. Dom gamla, som är skraja för allt som skiljer sig, dom dör ju ut. Yngre människor är lättare att påverka.

**MARTIN” DOM GAMLA
SKRAJA, DOM DÖR JU UT.**

Vad säger **LAGEN**?

Man kan tycka att det är absurt att man ska behöva vända sig till myndigheterna för att man utstår något i skolan. Skolpersonal består liksom elever av vanliga människor med rädslor och fördomar som alla andra. Alla är inte lika bra på att förstå och hjälpa och det svåra är att förstå själv och se igenom andras svagheter. Men det **FINNS** människor som vet och kan mer.

SKOLLAGEN [1985:1100]

I kap. 2 § Särskilt ska den som verkar inom skolan ... aktivt motverka alla former av kränkande behandlingar såsom mobbning och rasistiskt beteende.

14 kap. 2 § Skolhälsovården har till ändamål att följa elevernas utveckling, bevara och förbättra deras själsliga och kroppsliga hälsa och verka för sunda levnadsvanor hos dem.

Lpo 94 & Lpf 94: "Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla."

I SKOLAN FINNS både Skollagen och Läroplanen som ska garantera och skydda dig så att du som invid inte ska behöva bli kränkt. Alla som arbetar i skolan ska aktivt arbeta för att motverka trakasserier och förtryck av både individer och grupper. Skollagen slår också fast att verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö [I kap. 2 och 9 §§]. Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna skall uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är manligt och kvinnligt.

I de nyligen reviderade kursplanerna för grundskolan, bland annat i de samhällsorienterande ämnena, markeras att tid ska avsättas för att diskutera och reflektera över begrepp som identitet, kärlek och jämställdhet.

Vi vet att det här inte efterföljs på alla skolor och att skillnaderna i förutsättningar på skolorna för att leva upp till målen är stora. Men alla skolor är faktiskt skyldiga att följa skollagen. Skolans mest grundläggande uppgift är att förmedla känsla för allas lika värde, ingjuta mod att tänka självständigt och uttrycka sina åsikter, förståelse för och nyfikenhet på omvärlden och livets variation. Skolor som inte satsar ordentligt för att komma tillrätta med fördomar och trakasserier skulle alltså lika gärna kunna slå igen.

Det finns en rad grupper och organisationer som vänder sig till dig som funderar över din sexualitet, är osäker på vad som är ok och vem du egentligen är. Några av dom som finns att ta hjälp av finns listade på baksidan av foldern.

Biologiboks- granskningen

Undersökningar visar att många lärare har dålig koll på, eller känner sig osäkra när det gäller frågor som rör relationer, kärlek, sex och annorlundska. Då blir det extra problematiskt när läroböcker som finns i skolan speglar fördomar och okunskap.

RFSL UNGDOM har genomfört den första stora granskningen av svenska biologiböcker där man gått igenom 15 biologiböcker som används i grundskolan. Huvuddelen av böckerna uteslöt helt HBT-frågor i sitt innehåll eller innehöll så allvarliga fördomar, förläggade formuleringar och faktafel att de är direkt kränkande för HBT-ungdomar.

I en del av biologiböckerna tecknas världen utanför heterosexualiteten enkelt och schablonmässigt, trots att samhället idag har så mycket information och erfarenhet av dessa frågor att förmedla. Homosexualitet beskrivs i regel fortfarande som något "avvikande" och prob-

lematiskt, som kan "gå över", är mindre värt och inte bygger på likvärdiga känslor som heterosexualitet. Homosexualitet kopplas till och med ihop med pedofili i en av böckerna. Kvinnors homosexualitet nämns ytterst sällan och bisexualitet är ett mer eller mindre okänt begrepp i böckerna.

BIOLOGIBÖCKERNAS VÄRLD BYGGER PÅ SCHABLONER

När det gäller könsidentitet och könsöverskridande är böckerna fyllda med faktafel och ämnet behandlas oftast under samlingsrubriken "sexuellt avvikande". Att vara transsexuell har i själva verket inget med sexuell läggning att göra utan med upplevelsen att inte passa in i eller tillhöra ett annat kön än det man fötts med. En transsexuell person kan precis som vem som helst vara homo-, bi- eller heterosexuell.

Flertalet böcker fixerar sig vid att förenkla det komplicerade och att skilja på "man" och "kvinna" till varje pris. Det sorgliga resultatet blir att vi får ännu fler stereotyper att leva upp till och fler "avvikanden" att oroa oss över.

RFSL Ungdom har tagit fram en lista av läroböckerna med texter som har olämplig eller

kränkande karaktär och uppmanar till bojkott av de som förringar och spår på fördomar. Om du har någon av de "svartlistade" böckerna på din skola kan du ringa till Skolverket och anmäla skolan för brott mot skollagen enligt kap. 2 § och därmed vara med och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Läs mer om vilka böcker som gäller på www.rfslungdom.se

therèse [16 år]

” Jag håller på med en »komma-ut-process« just nu.

I sexan kom jag på att jag tittat på tjejer på samma sätt som på killar. Tjejjänget snackade om killar och killjänget om tjejer och jag hade lika gärna kunnat snacka i båda gängen. Det blev snurrigt för jag visste inte vad det betydde, vad jag var, det fanns ingen att snacka om sånt med.

Från dagis ända upp i högstadiet blev jag mobbad, för att jag hade rött hår och fräknar, var tjock och »annorlunda«. Sen kom det en vändpunkt, från en dag till en annan nästan, när jag insåg att jag faktiskt var ganska bra och smart egentligen. Idag känner jag mig mycket tuffare även om det är jobbigt ibland när dom säger att jag är tjock eftersom jag tänker mycket på det själv. Men jag vet att jag inte är dum i huvet eller är äcklig för att jag gillar tjejer så med det kan dom inte komma åt mig.

Egentligen är *inget* annorlunda ju. Man kan bli mobbad för precis vad som helst – dom som mobbar bestämmer ju vad som är »rätt« utifrån hur dom själva är. Dom mår dåligt och försöker hålla det borta genom att trycka ner andra.

Skolan vill så gärna tro att allt är bra fast det inte är det och kommer bara med kortsiktiga lösningar på problem. Det som behövs är några som går runt och snackar och lär känna folk i skolan, som är tillgängliga och man har förtroende för. Typ fritidsledare eller lärare, vanliga människor liksom som ser vad som händer och är del av det. Då skulle alla kunna snacka utan att det blir en speciell grej.

**THERÈSE ”EGENTLIGEN ÄR
INGET ANNORLUNDA JU.**

magdalena svenskalärare

” En kille ropade »jävla bög« till en annan elev när jag hörde det och jag sa, ”varför säger du så, det är inget fel att vara bög!”. Sen hörde jag en annan lärare svara samma elev: ”Du han är inte bög så du ska inte kalla honom det!” Det är ju ett helt annat perspektiv, som går med på att ”bög” är något fult istället för att vägra acceptera det. Vi måste ta tillbaka orden!

Heteronormen begränsar alla. Ska jag presentera samhället för en elev kan jag inte bara utgå från förutbestämda saker – alla kommer inte hitta någon av motsatt kön och sedan leva i radhus resten av sitt liv. Vi vet idag att det inte finns några ”sanningar” om vad som är rätt och fel och vi ska lära eleverna att tänka själva!

Istället för att lagstadga hur mycket ”homo-tema” vi bör ha i skolan så borde vi titta på det genomgående ”heterotemat”. Om vi på allvar började koppla ihop till exempel rasism, sexism och homofobi som är tre reella sam-

hantera ämnet i undervisningen behöver inte bara bero på att man är negativ, utan på att man inte vågar helt enkelt. Om man som lärare har negativa känslor bör man fundera över vad det beror på. Att det har skett en attitydförändring i samhället trots allt, både bland vuxna och ungdomar, det tycker jag man kan se tydligt på min skola.

hällsproblem skulle allvaret bli tydligare, på vilket sätt negativa fördomar ofta hänger ihop och hur det drabbar oss alla.

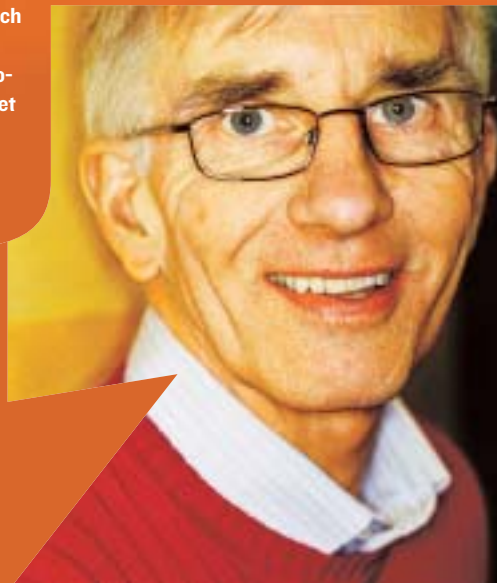
Vi kan ha en massa fina ord om jämställdhet och värdegrunder i skolplanen, men det betyder inget om dom inte efterlevs. Lärarna måste helt klart tvingas att bli bättre på de här frågorna, på mänskliga rättigheter, feminism, homokompetens för att bryta heteronormen.

Om det inte är högt i tak i skolan, om vi inte för en öppen dialog, då kan en elev inte berätta att pappa är försupen, hur hon eller han upplever sin invandrarbakgrund eller att vara kär i någon med annan hudfärg. Idag kan vi inte prata med varandra.

erik lärare i kemi & biologi

” I puberteten blir sexfrågor väldigt dominerande och ofta är man osäker på sin sexuella identitet. Dom här frågorna är självklara i skolan eftersom de har med tolerans att göra – att man ska acceptera allas olikheter. Sexuell läggning ska respekteras på samma sätt som härkomst, politiska åsikter och värderingar.

En negativ inställning till homosexualitet grundar sig i okunnighet och osäkerhet. Därför gäller det att utbildningen och diskussionerna börjar i lärargruppen. Att alla inte klarar att

Lärarens roll

Många lärare har noll koll på LIVET, det är nog många elever överens om. Därför är det lustigt att vuxna fortsätter att tänka att dom naturligt har ett slags övertag när det gäller värderingar i skolan. Som om kunskap utan respekt var något värt.

åk 5, 8 och andra året i gymnasiet anger att de själva blivit utsatta för könsord och annat laddat språkbruk. 82% av eleverna menade att ämnet homosexuella relationer aldrig eller enbart någon enstaka gång tagits upp då de arbetat med sex- och samlevnads-undervisningen. Ca 20% av eleverna som varit med om att

upp och vad som INTE tas upp. I skolan lär man sig oftast att heterosexualiteten är norm och att allt annat är "avvikande". Genom att utgå från att alla relationer är heterosexuella i undervisningen förutsätts också att alla, elever som lärare, är heterosexuella.

Men den som är homosexuell har ju inte ett

NÄR MAN TALAR OM SEX & RELATIONER TVINGAS MAN TITTA PÅ SINA EGNA VÄRDERINGAR.

UNGA ÄR PRECIS SOM VUXNA – vi respekterar dom som besitter kunskaper och erfarenheter och som känner ödmjukhet och jämlikhet inför uppgiften att förmedla dem. Vi behöver känna att kunskapen angår oss och att den är avsedd att förbättra våra liv utifrån de vi är.

En lärare utan respekt för sina elever och deras verkliga situation är en mur mot verkligheten.

Skolverket beskriver i en rapport presenterad i januari 2001 att något fler än var fjärde elev i

homosexuella relationer uppmärksammas menar att de inte beskrivs som likvärdiga. Vems fel är det?

Det är läskigt att tala om sex och relationer eftersom det tvingar en att börja titta på sina egna värderingar. Det är klart att lärare har lika svårt med det som andra människor. Även om det är vanligare idag att lärare pratar också om homo- och bisexualitet i skolan är det ofta något som hänger på den enskilde lärarens och skollidningens engagemang.

Undervisning handlar både om vad som tas

skilt slags liv. Däremot är ett homosexuellt perspektiv på saker och ting ibland annorlunda mot ett heterosexuellt. Det perspektivet kan inte kvoterats in och betraktas som ett specialområde. Det måste finnas med naturligt i undervisningens alla områden.

Det är en självklarhet att grundläggande demokratiska värderingar och krav på respekt för allas lika värde finner stöd i undervisningen, i svaren på elevernas frågor och inte minst i kurslitteraturen som framstår som skrivna sanningar.

Vad kan **DU** göra?

Face it – det kommer att fortsätta.

Tack och lov. Vi kommer att blanda fler nationaliteter, kulturer och traditioner.

Vi kommer att leka mer med och vrida på våra föreställningar om sex, kroppen och kön för att komma närmare våra verkligheter. Vi måste välja: vill vi ha en värld där **INGEN passar in, eller tvärtom?**

FAST VILL MAN verkligen att saker ska förändras räcker det inte att hoppas att nån annan ska börja. Utmåna dig själv! Ta reda på något du inte visste, gå emot strömmen när du ser att någon far illa. Det är så all förändring kommit till genom hela historien: genom att någon gjort något annorlunda och sagt »det är så här man gör det«. Inte bätt om lov, inte handlat i skymundan.

Det är viktigt att vissa saker får plats i vardagen och inte bara i dom stora officiella sammanhangen. Det är toppen att politiker säger att alla ska vara vänner men vad hjälper det när ingen bryr sig i skolan? Det är super när

rektorn deklarerar att vi ska ta tag i problem med mobbning men vad hjälper det om ingen sen håller koll på vad som händer i korridorerna, inte ger plats för diskussion i klassrummen eller ser till att eleverna är med i hela samtalet? Det är viktigt när elevrådet bestämmer att det ska bli slut på diskrimineringen men vad hjälper det om inte representanterna når ut till kompisarna?

Om du inte får hjälp eller stöd på din skola betyder inte det att du är rättslös. Det finns faktiskt lagar instiftade och människor särskilt engagerade för att strida för din rätt att vara som du vill. Du är inte ensam!

Som elev har du rätt att reagera när du känner dig kränkt eller utsatt i skolan. I första hand är det din lärare och hans eller hennes chef, rektorn, som du bör vända dig till. Rektorn har ansvar att lyssna på vad du har att säga och se till att du inte känner dig kränkt, utsatt eller diskriminerad. Om du tycker att din rektor är för okunnig eller passiv, då kan du kontakta dennes chef som är kommunens förvaltningschef eller skolchef. Du kan också ringa till Skolverket för

att få råd om hur du ska gå vidare och vad du har för rättigheter. Skolverket har telefonnummer 08-52 73 32 00. Mer praktisk info om hur man gör en anmälan till Skolverket hittar du på www.skolverket.se/tillsyn/hur.shtml

Du kan också föreslå din rektor eller lärare att införa "MOMBUS" (mobbings-ombudsman) på skolan. Det är en kamratstödjare, en person som har respekt bland eleverna, mod och schyssta värderingar och alltid ska finnas till hands.

RFSL UNGDOM, Riksförbundet för sexuellt lika-berättigande, är en organisation som slåss för unga homo-, bisexuellas och transpersoners rättigheter i Sverige. RFSL Ungdom har lokala distrikt i flera städer som du kan kontakta för att få stöd och råd eller för att komma i kontakt med andra. Du hittar den avdelning som finns i din stad genom att gå in på RFSL Ungdoms hemsida på www.rfslungdom.se eller på RFSLs hemsida på www.rfsl.se (eftersom RFSL Ungdom ännu inte finns i alla städer där RFSL finns).

arash [15 år]

” Jag har nog alltid varit rätt annorlunda.

Fast det tog ett tag innan jag fattade att man kan vara annorlunda och stolt. Jag läste böcker på rasterna och lekte med barbiedockor och mest med tjejer när jag var liten. Och så gillar jag inte sport, det är tråkigt och så blir kläderna så smutsiga.

Det är rätt hårt i skolan. Ibland är det som att gå på en catwalk när man går förbi vissa människor och jag blev mobbad för att jag var »tjejig«. Till slut gick det för långt och jag bytte skola.

Det var Grynet på teve som först fick mig att hata att det var jag som bestämde över mitt liv. Jag kan inte be andra att vara snälla mot mig, men jag kan själv bestämma vad JAG tycker om mig. Nu när dom retas gnider jag tillbaka det i ansiktet på dom: »Ja jag är fjollig har du problem med det eller?« Det är dom som har problem som inte kan acceptera mej.

Idag är det rätt ok i skolan. Om nån frågar säger jag att jag gillar killar. Kompisar kallar mig »Bögen«, dom menar inget illa och då är det ok även om det skulle vara schysstare kanske att få vara Arash först och främst. Jag är nog den enda öppna icke-heterosexuella i hela skolan. Jag vet två som är bi också men dom har inte kommit ut än.

Det värsta är att alla runt omkring en är så passiva, det är alldeles för ok att inte se eller ta ställning. I en domstol skulle dom säga att man var medskyldig om man inte gjort något för att förhindra ett brott som begåtts. Så tycker jag att man skulle tänka mer i vardagen också.

**ARASH””DET ÄR DOM
SOM HAR PROBLEM SOM
INTE KAN ACCEPTERA MEJ.**

Kolla DIN skolas HBT-KOMPETENS!

1 Finns det några öppett homo-
sexuella, bisexuella eller trans-
personer bland lärarna eller annan
personal på din skola?

- A** Ja, en.
- B** Ja, flera.
- C** Nej/vet ej.

2 Känner dina lärare någon som
är homosexuell, bisexuell och/eller
transperson?

- A** Ja, flera av mina lärare gör det.
- B** Ja, en av mina lärare gör det.
- C** Nej, ingen av mina lärare gör det.

3 Brukar skolinformatorer från
RFSL bjudas in till er skola?

- A** Nej, det har nog aldrig hänt.
- B** Jorå, de kommer varje år/alla
får träffa dem någon gång.
- C** Ja, men det har bara hänt någon
enstaka gång/alla får inte träffa
dem.
- D** Vi får HBT-info på något annat
sätt, nämligen:

4 Har ni pratat om homo-
sexualitet på lektionerna i sex-
och samlevnadsundervisningen?

- A** Ja, och läraren pratade om det
på ett neutralt eller positivt sätt.
- B** Ja, men läraren pratade om det
på ett negativt sätt.
- C** Nej, det togs inte upp.
- D** Vi har inte haft någon sex- och
samlevnadsundervisning.
- E** Annat nämligen:

5 Har ni pratat om bisexualitet
på lektionerna i sex- och
samlevnadsundervisningen?

- A** Ja, och läraren pratade om det
på ett neutralt eller positivt sätt.
- B** Ja, men läraren pratade om det
på ett negativt sätt.
- C** Nej, det togs inte upp.
- D** Vi har inte haft sex- och
samlevnadsundervisning
- E** Annat nämligen:

6 Har ni pratat om transsexualism
och könstillhörighet på lektionerna
någon gång?

- A** Ja, och läraren sa att det är en
sexuell avvikelse eller sexuell
läggning. [fel!]
- B** Ja, och läraren talade om att
transsexualism handlar om köns-
tillhörighet och om att känna
sig som en kille fast man har en
tjejs kropp eller känna sig som en
tjej fast man har en killes kropp.
[rätt!]
- C** Nej, det har vi inte pratat om
/läraren förklarade inte vad det
betyder.
- D** Annat, nämligen:

7 Känner du någon elev på din
skola som är öppet homosexuell,
bisexuell och/eller transperson?

- A** Ja, jag känner en.
- B** Nej, jag känner inte någon som
är öppen.
- C** Ja, jag känner flera.

8 Säger lärarna ifrån om de
hör att någon blir kallad *bögjavel*,
lebb, *fjolla* eller något liknande
som ett skällsord?

- A** Vissa lärare säger ifrån/de
säger ifrån ibland.
- B** Nej, lärarna säger nästan
aldrig ifrån.
- C** Ja, nästan alla lärare säger
ifrån varje gång.
- D** Annat, nämligen:

9 Fråga skolsyster och/eller
skolkurator om de vet vart unga
homosexuella, bisexuella eller
transpersoner kan vända sig för
att få stöd och hitta likasinnade.
Vad svarade han/hon?

- A** Skolsköterskan/skolkuratorn
känner till RFSL men verkar inte
veta så mycket mer.
- B** Skolsköterskan/skolkuratorn
vet inte vart man kan vända sig.
- C** Skolsköterskan/skolkuratorn
tycker att det är en jätte viktig
fråga och känner till RFSL och
Linje 59 och har kanske till och
med någon tidning eller broschyr
att dela ut till nyfikna elever.
- D** Annat, nämligen:

10 Har elevrådet eller kamratstödjarna på din skola snackat om homofobi eller HBT-frågor?

A Nej, det har dom inte.

B Ja, det har dom, dom arbetar också aktivt mot homofobi.

C Ja, men dom gör annars inget speciellt mot homofobi.

D Annat, nämligen:

11 Alla skolor ska ha en skriftlig plan för hur man ska arbeta mot mobbning och trakasserier. Nämn i planen t.ex homofobi eller hur man ska agera när någon kallas för *bögjäväl*, *fjolla*, *lebb* eller liknande?

A Ja, den tar upp det.

B Nej, det nämns inte.

C Annat, nämligen:

12 Finns det några tidningar som vänder sig till homosexuella, bisexuella och/eller transpersoner på ditt skolbibliotek?

A Ja, vi har tidningarna Kom Ut och/eller QX på skolbiblioteket.

B Nej, det finns det inte.

C Ja, dessa tidningar finns på biblioteket:

13 De senaste åren har det kommit flera bra böcker om unga homosexuella, bisexuella och/eller transpersoner. Finns några i ditt skolbibliotek? Kan skolbibliotekarien rekommendera några fler?

A Nej, ingen av böckerna finns på skolbiblioteket, inga andra böcker med HBT-tema heller.

B Ja, det finns några böcker, 1–5 stycken.

C Ja, det finns fler än fem böcker om hur det kan vara att vara homo, bi eller transperson.

14 RFSL Ungdom har granskat många av de biologiböcker som används på högstadiet. Ingen av böckerna som vi tittade på fick godkänt ur HBT-perspektiv och några var så dåliga att vi anser att de borde förbjudas. Har ni någon av de svartlistade böckerna på din skola [se www.rfslungdom.se]?

A Vi har en eller flera svartlistade böcker på vår skola.

B Vi har en annan eller flera andra böcker, nämligen:

C Annat, nämligen:

1. A=2 > B=3 > C=0

2. A=3 > B=1 > C=0

3. A=0 > B=3 > C=2 > D=1

4. A=3 > B=0 > C=0 > D=0 > E=1

5. A=3 > B=0 > C=0 > D=0 > E=1

6. A=0 > B=3 > C=0 > D=1

7. A=2 > B=0 > C=3

8. A=2 > B=0 > C=3 > D=1

9. A=1 > B=0 > C=3 > D=1

10. A=0 > B=3 > C=1 > D=1

11. A=3 > B=0 > C=1

12. A=3 > B=0 > C=1

13. A=0 > B=2 > C=3

14. A=0 > B=1 > C=1

0–15 POÄNG > Oj, på er skola är det nog inte så lätt om man funderar på om man gillar killar eller tjejer eller både och, eller kring hur man definierar sitt kön. Det finns inte så mycket information att hitta och kanske är sexuell läggning och kön något som man aldrig någonsin diskuterar, ens när någon blir kallad *fittslickare* eller *bögjäväl*. Du kan faktiskt göra väldigt mycket för att påverka det! Genom att ta ställning och säga ifrån när någon blir mobbad är du med och bestämmer vad som är okej och inte att säga eller göra på din skola. Prata med din skolbibliotekarie om att ta in fler böcker och tidningar med HBT-tema. Prata med dina lärare och med skolkuratorn och skolsköterskan och tala om för dem att de kan få information från RFSL Ungdom och RFSL-avdelningen närmast er skola. Ta upp HBT-frågor på elevrådet och med kamratstödjarna. Skriv ett brev till rektorn om det dåliga resultatet på det här testet!

16–30 POÄNG > På er skola kan man hitta lite information om man letar ordentligt och det finns förmodligen bra och engagerade personer bland lärarna och andra som jobbar i skolan som tycker att HBT-frågor är viktiga. Men det är garanterat inte så lätt ändå att fundera över sin sexualitet eller sin könstillhörighet. Det finns massor du kan göra! Varför inte göra ett skolarbete där ni granskar de läroböcker i flera olika ämnen som används på er skola för att se om de tar upp HBT-frågor? Försök att hitta andra som tycker att det är viktigt att arbeta mot homofobi och starta ett eget **anti-homofobi-nätverk**. Var inte rädd för att kontakta organisationer som kan hjälpa er med material, tips och information, till exempel prata med Elevorganisationen, Svea, Friends, RFSL Ungdom eller RFSU. Om ni inte redan får besök av RFSUs skolinformatörer så be era lärare bjuda in dem.

31–40 POÄNG >

På er skola finns det information att hitta och det är inte helt tabu att prata om homosexualitet, bisexualitet och transfrågor. Ni har det betydligt bättre än man har det på de flesta skolor! Trots det ser ni säkert självla en massa saker som skulle kunna vara bättre. Hur ser era skolböcker ut? Finns det synlig information om homosexualitet, bisexualitet och transpersoner i skolsköterskans eller skolkuratorns väntrum eller måste man fråga om det? Han/hon kan kontakta oss för att få affischer och information. HBT-frågor bör också integreras i undervisningen. Ni kan tipsa er svensklärare om bra böcker med HBT-tema som hon/han kan föreslå för läsning och be att få prata om HBT-frågor på samhällskunskapen, livskunskapen, biologin och i andra ämnen. Ni kan också ringa RFSL och fråga om ni får komma på studiebesök.

– Hör gärna av er till oss på **RFSL Ungdom** och berätta hur det är på just er skola! Mejla till info@rfslungdom.se eller skriv till adressen som ni hittar på baksidan.

- VI FINNS TILL FÖR DIG!

Linje 59 är ett nummer dit du kan ringa med frågor om sexuell läggning och könsidentitet. Dom som svarar är unga HBT-personer som har tystnadsplikt. Man behöver inte själv vara homo-, bisexuell eller transperson för att ringa, man får vara anonym och man får fråga om eller prata om vad som helst. Samtalet kostar bara en markering och syns inte på telefonräkningen. tel 020-59 59 00

RFSL Ungdom – Ungdomsförbundet för sexuellt likaberättigande tel 08-34 44 56, info@rfslungdom.se www.rfslungdom.se

RFSL – Riksförbundet för sexuellt likaberättigande tel 08-457 13 00, www.rfsl.se

iKurator – RFSLs kuratorer svarar på anonyma frågor på nätet www.ikurator.rfsl.se

RFSL Rådgivningen Skåne tel 040-611 99 51, www.safe6.nu

RFSL Rådgivningen Stockholm tel 08-457 13 20, www.rfsl.se/stockholm

RFSL Rådgivningen Göteborg tel 031-775 40 15, www.rfsl.se/goteborg

Homo – ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning tel 08-55 60 95 25, www.homo.se

Skolverket – nationell myndighet för skolan: tel 08-52 73 32 00, www.skolverket.se

Brottsofferjouren för homosexuella, bisexuella och transpersoner: tel 08-34 13 16

RFSU – Riksförbundet för sexuell upplysning: tel 08-692 07 00, www.rfsu.se

Barnombudsmannen – ombudsmannen för barn och ungdomar upp till 18 år: tel 08-692 29 50, www.bo.se

Elevorganisationen – stöder elever & elevråd på högstadiet och gymnasiet: tel 08-644 45 00, www.elev.org

SVEA – Sveriges elevråd, stöder elever & elevråd på högstadiet & gymnasiet: tel 08-562 788 00, www.svea.org

Jourhavande Kompis – Röda Korsets ungdomsförbunds stödtelefon: tel 020-222 444, www.rkuf.se

Peace Quest – förening som arbetar med konfliktlösning: tel 08-669 75 20, www.peacequest.se

Bris – Barnens rätt i samhället, stödtelefon för barn och ungdomar: Barnens hjälptel 0200-230 230, www.bris.se

Stiftelsen Friends – arbetar mot mobbing: tel 08-545 51 990, www.friends.se

RFSL Ungdom

RFSL Ungdoms HURIS-projekt syftar till att granska och förbättra informationen för elever och skolpersonal om HBT. Det syftar också till att utarbeta handlingsplaner för att hantera de specifika typer av kränkningar som HBT-ungdomar utsätts för.

FOTO: JEANETTE ANDERSSON - FINANSIERAD AV ARVSFONDEN